

Til Jammerbugt kommune

Att.: Kommunalbestyrelsen

Vedrørende forslag til kommuneplantillæg nr. 6 og forslag til lokalplan 27-038 for et boligområde ved Øster Hovensvej i Aabybro

Aabybro Vand A.m.b.a. har modtaget orientering fra Jammerbugt Kommune om, at forslag til kommuneplantillæg nr. 6 samt forslag til lokalplan 27-038 for Boligområde, Østre Hovensvej, Aabybro (samlet "Plangrundlaget") inden længe forventes sendt i høring.

I Aabybro Vand ses der med stor bekymring på det nye Plangrundlag og de mulige konsekvenser heraf, herunder spørgsmålet om hvorvidt Aabybro også i fremtiden vil kunne forsynes med rent drikkevand.

Plangrundlaget omfatter ejendommen matr.nr. 33a, 40d og 10m, Åby by, Åby, beliggende Østre Hovensvej 31, 9440 Aabybro. ("Planområdet"). Et Planområde, som ligeledes er vandindvindingsområde for Aabybro Vand, med særlige drikkevandsinteresser ("OSD-område") i umiddelbar nærhed af Aabybro Vands vandboringer og dermed boringsnære beskyttelsesområder ("BNBO").

Planlægning til boligformål inden for vandindvindingsområdet udgør en reel trussel for grundvandsforurening, og det undrer derfor, at Jammerbugt kommunen agerer i strid med de grundvandsbeskyttende indsatser, som kommunen selv har stået for at iværksætte.

For forståelsen af den trussel som Plangrundlaget reelt udgør for drikkevandsforsyningen i Aabybro skal der indledningsvist knyttes et par bemærkninger til de faktiske omstændigheder i området.

Fra vandvindingsområdet for Aabybro by, Aabyskoven, bliver der på nuværende tidspunkt oppumpet ca. 250.000 m³ vand pr. år til bolig og erhverv.

Aabyskoven er meget smal og går langt ud i mosen. Desuden har Aabyskoven ikke et ret tykt lerlag og er derfor særdeles sårbar for pesticider og andre forureninger.

Der har tidligere været foretaget vandboring i den nordlige del af skoven. Desværre kunne denne vandboring ikke bruges til drikkevand, da vandet i dette område indeholder salt.

I 2019 blev en boring mere taget ud af drift som drikkevandsboring på grund af salt, men Aabybro Vand bruger dog fortsat boringen til at undersøge saltniveau og sikre, at Aabybro Vand ikke indvinder for hårdt på de borer, som Aabybro Vand indvinder vand på.

Det er dokumenteret, at etableringen af skov hjælper på at sikre rent grundvand. Aabybro Vand har de sidste 15 år målt nitrat i 15 meters dybde. For 15 år siden var der 60 mg/liter og i dag er der blot 0,06 mg/liter.

Omvendt udgør byområder og områder til byudvikling dokumenterbart en potentiel forureningstrussel i forhold til grundvandet, idet det ses, at pesticider udvaskes fra byområder, at der sker udsivning fra kloaker og at der risiko for spild af kemikalier.

Aabybro Vand er særligt bekymret for udledningen fra byområder, idet private ikke er underlagt kontrol i samme grad som erhverv og landbrug, og privates udledninger derfor er svære at kontrollere.

Endvidere mindskes den naturlige beskyttelse, der er i jorden, når der etableres nye byområder, idet der ofte foretages en midlertidig afrømning af de øverste jordlag, som er biologisk aktive og adsorberende. Fjernes dette lag, reduceres mulighederne for nedbrydning og binding af fx pesticider betydeligt, og risikoen for nedsivning til grundvandet øges betragteligt.

I forhold det konkrete Planområdet er den nordlige del ikke egnet til nedsivning som følge af grundvandsforholdene, hvorfor nedsivning for det potentielt nye boligområde vil skulle ske mod syd ganske tæt på Aabybro Vands boringer. Dette indebærer en betragtelig forureningsrisiko, og Aabybro Vand savner en redegørelse for, hvilke initiativer Jammerbugt Kommunen konkret har tænkt sig at iværksætte med henblik på at minimere denne forureningsrisiko.

Med henblik på at beskytte Aabybro Vands vandindvindingsområdet er området i medfør af vandforsyningslovens § 11a, nr. 5, udpeget som et indsatsområde og er omfattet af Jammerbugt Kommunens "Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, OSD 1472 Aabybro" ("Indsatsplanen").

Af Indsatsplanens side 13, 2. spalte. 3-4. afsnit fremgår det:

"I indsatsområdet er den naturlige beskyttelse af grundvandsmagasinet i form af lerlag begrænset, hvorfor det er udsat over for nedsivning af nitrat, pesticider og andre forurenende stoffer. Kortlægningsområdet er domineret af landbrugsområder, og i enkelte indvindingsoplande forekommer forholdsvis store arealer med bymæssig bebyggelse.

Det er vigtigt, at udvaskning af nitrat og pesticider minimeres inden for landbrugsarealerne i indsatsområdet. Også inden for byområderne skal der gøres en indsats, for at anvendelsen af pesticider begrænses. Derudover anbefales det, at OSD og indvindingsoplande til almene vandværker uden for OSD så vidt muligt friholdes for byudvikling."

I tråd hermed indeholder Indsatsplanen en handlingsplan, der beskriver de konkrete indsatser, der skal iværksættes for effektiv beskyttelse af grundvandsressourcen.

Aabybro Vand skal særligt fremhæve følgende konkrete indsatser:

- Jammerbugt Kommune udpeger skovrejsningsområder inden for indsatsområdet. Skovrejsning skal ske med løvskov med skånsom jordbehandling og uden brug af kemikalier, eventuelt med "naturlig tilgroning", jf. indsatsplanens side 15. Planområdet øst for Østre Hovensvej er udpeget af kommunen som skovrejsningsområde.
- Jammerbugt kommune skal ved ny planlægning og ændret arealanvendelse sikre, at OSD-områderne og indvindingsoplandet så vidt muligt friholdes for byudvikling. I hele indsatsområdet må arealanvendelsen ikke ændres til mere grundvandstruende aktiviteter, jf. Indsatsplanens side 17.

Planlægning til boligformål i Planområdet strider direkte imod disse konkrete indsatser, som kommunen selv har formuleret, og udgør et unødvendigt gamble med Aabybro Vands mulighed for fortsat at forsyne Aabybro med rent drikkevand i fremtiden.

Dette uden Jammerbugt Kommune i øvrigt har fundet grund til at begrunde behovet for en sådan planlægning.

Jammerbugt kommunen har den 24. september 2019 indgået en samarbejdsaftale med Aabybro Vand og Miljø- og Fødevarerministeriet v/Naturstyrelsen om etablering af en ny grundvandsbeskyttende fredskov ved Aabybro og Biersted ligeledes med henblik på at beskytte vandindvindingsområdet.

Samarbejdsaftalen har en løbetid på 10 år eller indtil parterne er enige om, at formålet med aftalen er udtømt.

Formålet med samarbejdsaftalen er defineret nærmere i aftalens § 1, hvoraf det fremgår:

"Formålet er at øge grundvandsbeskyttelsen i indsatsområdet Aabybro i indvindingsoplandet til Aabybro Vand – Kærvejværket og Vildmoseværket, ved at etablere fredskov. Herved sikres det, at der også i fremtiden kan indvindes ikke forurenede grundvand til drikkevand og samtidig etableres offentlig, bynær og rekreativ skov."

Samarbejdsaftalen skal dermed sikre rent drikkevand i Aabybro og Biersted ved at øge grundvandsbeskyttelsen ved fælles opkøb af arealer og tilplantning eller udlæg til lysåben natur inden for et nærmere aftalt projektområde, så arealerne omfattes af skovlovens regler for fredskov.

Projektområdet for skovrejsning er indtegnet på samarbejdsaftalens bilag A og omfatter blandt andet mart.nr. 40d og 10m, Åby By, Åby, som Jammerbugt Kommune nu planlægger udlagt til boligformål ved Plangrundlaget.

Aabybro Vand har i samarbejde med Jammerbugt kommune og Naturstyrelsen opkøbt jord i 2020 til at udvide Åbyskoven og derved investeret betydelige beløb i projektet. Der har i projektet været enighed om at arbejde for at samle skoven på østsiden af Østre Hovensvej.

At kommunen nu planlægger til boligformål inden for selv samme område, harmonerer på ingen måde med det fælles projekt, og udgør efter Aabybro Vands klare overbevisning en misligholdelse kommunens kontraktretlige forpligtigelser.

Af Masterplanen for Aabybro fremgår bl.a.:

"Der skal fokus på at fremme skovrejsning i den nord- og vestlige del af byen omkring vandværk m.v." samt "Der skal desuden arbejdes på at etablere stier og grønne kiler i og omkring byen".

Ud fra Masterplanen har det fælles projektet købt et jordstykke op mod den nordlige del af Planområdet med overtagelse januar 2021, som allerede er tilplantet med skov. Dette jordstykke er ikke særlig anvendelig i forhold til beskyttelse af drikkevand, hvis kommunen tillader, at der bygges lige op ad skoven.

Hele formålet med opkøb af arealer og plantning af skov er som det fremgår udtrykkeligt af samarbejdsaftalen at beskytte grundvandet. Der kan derfor efter Aabybro Vands opfattelse ikke dispenseres fra den skovbyggelinje, som den etablerede fredskov kaster af sig, og som omfatter Planområdet i sin helhed. Dispensation herfra vil gøre beskyttelsen af grundvandet illusorisk.

Måtte Aabybro Vands boringer blive forurenede som følge af nedsivning fra boligområdet, kan Aabybro Vand blive nødsaget til at stoppe med at indvinde vand i området, hvilket først og fremmest vil kræve etablering af nye drikkevandsområder i Aabybro samt dernæst føre til stigende vandstand i hele området, når der ikke længere indvindes ca. 250.000 m³ vand pr. år. Dette er forhold, der uundgåeligt vil have store økonomiske konsekvenser.

Aabybro Vand er af den klare opfattelse, at vedtagelsen af Plangrundlaget udgør en misligholdelse af samarbejdsaftalen, og såfremt Aabybro Vand måtte lide tab som følge heraf, herunder blive nødsaget til at stoppe indvinding af vand i området, tages der forbehold for at rette et erstatningskrav mod kommunen, herunder blandt andet – men ikke begrænset til – kræve erstatning af det ikke ubetydelige beløb, som Aabybro Vand har investeret i medfør af samarbejdsaftalen med henblik på at beskytte grundvandet.

Som det fremgår af samarbejdsaftalens § 3, afsnit 4, vurderes det meget vanskeligt at skulle finde erstatning for den eksisterende indvinding, såfremt denne ressource skulle blive forurenede. Det er derfor væsentligt for Aabybro Vand såvel som Jammerbugt Kommune at beskytte ressourcen mod forurening og derved sikre tidligere og fremtidige investeringer. Dette burde være højt prioriteret af kommunen.

Aabybro Vand ønsker derfor også Kommunalbestyrelsen svar på, hvor Jammerbugt Kommune i tilfælde af forurening vil finde nye drikkevandsområder af den på gældende størrelse til forsyning af Aabybro.

Desuden ønsker Aabybro Vand Kommunalbestyrelsens stillingtagen til, hvorvidt det ikke er muligt at udvikle Aabybro by ved udlæg af områder uden for Aabybro Vands vandindvindingsområde til boligformål.

Det bemærkes, at hvis et flertal af kommunalbestyrelsens medlemmer måtte godkende Plangrundlagets udsendelse i høring på byrådsmødet den 13. oktober 2022, vil Aabybro Vand fremkomme med en supplerende indsigelse mod Plangrundlaget i høringsperioden.